

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 89 ANULU XXI.

Sabiu, in 4/16 Novembre 1873.

Telegrafulu ese de done ori pre septemana: Duminea si Joi. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pre afara la c. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte pãrti ale Transilvaniei s pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Insetatele se platescu pentru intã'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Protocolulu sinodului archidieceसानु din anulu 1873 a esitu de subtipariu. Este de 11 cõle, formatu octavu mare, si cuprinde afara de XIV siedintie, circulariulu convocatoriulu, ultimulu cerculariu subscrisu de intru fericire repansatulu Archiepiscopulu si Metropolitulu Andreiu Bar. de Siagon'a; conventurea de deschidere a Preveneratului si Predeemnlului P. Archimandritulu si Vicariulu archiepiscopescu Nicolau Pope'a; bugetulu archiepiscopiei nõstre gr. or. romãne pre anulu sinodale din 1 Iuliu 1873 pãna in 1 Iuliu 1874, stabilitu de sinodu; regulamentulu pentru esaminarea candidatilor de profesura la scõlele medie confes. gr. or. anume la gimnasiile si scõlele comerciale si reali din archidieceसानु; regulamentulu provisoriu pentru esaminarea candidatilor de invetiatori la scõlele populari si capitali confessionali din archidieceसानु romãna gr. or. a Ardelului si in fine regulamentulu provisoriu privitoriu la esaminele de calificatiune ale candidatilor de preotia din archidieceसानु gr. or. romãna din Transilvania. Tõte materiile cuprinse in acestu protocolu suntu de interesu pentru toti crestini tenatori de archidieceसानु nõstra si asiã o recomandare deosebita credemu ca este de prisosu. Se afla de vendiare in tipografiã archidieceसानु. Pretiulu unui esemplariu e 60 xr. v. a.

Sabiu 3 Novembre.

Susceperea siedintieloru dietali, intrerupte prin feriele trecute, a adusu cu sine unu evenimentu, carele da anse la diferite interpretatiuni. Evenimentulu acest'a este retragerea lui Colomanu Ghyczy din dieta.

Ghyczy a fostu pãna la inchiderea sesiunei din urma un'a dintre colonnele cele mai tari ale partidei centrului stãngu sãu alu stãngei moderate, a acelei pãrti din diet'a Ungariei carea voiã ca unic'a legatura intre statulu ungurescu si tierile cislaitane se fia persõna Domnitoriului, cu alte cuvinte, uniune personale; o diferentia esentiale intre majoritatea deakiana, carea afara de domnitoriu mai recunõsce si unele afaceri cardinali, cã afaceri comune cu tierile cislaitane. Lupt'a intre partidele aceste a fostu necurmata dela 1867 pãna cãndu in anulu trecutulu cãtra finea sesiunei a culminatu prin o demonstratiune unica in felulu seu, inscenata la ocaziunea proiectutulu de o lege nõua electorala.

De atunci incõci pare ca a intratu altu spiritulu in steng'a moderata. Lupte au mai fostu, inse nu asiã inversiunate. Bã de unu tempu incõci s'au auditu rumori, ca partid'a centrului stãngu cauta sa facã o fusiune cu drãpt'a dietei. Se vorbiã si de õre-cari conferintie totu spre acestu scopu. S'a scrisu multe pro si contr'a despre rezultatulu acestoru conferintie, adevverulu nu s'a potutu scõi, pentru ca respectivii erau necessitati a tienã socolãla si de opiniunea publica din tiãra despre densii si asiã nu cutediau nici unii sa iãsa cu colõrea pre fatia.

In fine Ghyczy cu o di inainte de redeschiderea dietei indreptã o scrisõre cãtra clubulu stãngei, prin carea se declara ca ese din partida si in siedintia din 8. Nov. se cetesce alta declaratiune prin carea ese din dieta.

Tisza mãngaie diet'a ca absentarea lui Ghyczy nu va fi definitiva ci provisoria, cãci dẽca

alegatorii lu voru realege densulu iãra-si va ocupã loculu in dieta.

Si noi dicemu ca Ghyczy põte n'a intorsu spatele dietei pentru totu-dẽun'a. Acest'a se vede si din motivulu pentru care parascesce partid'a sea de mai nainte. Dorint'a lui a fostu ca partidele cele dõue, a lui Deak si stãng'a moderata sa gasẽca o cale cã sa se impace. Partid'a esitãdia inca, elu inse n'a voitu a se face partasiu de acẽsta esitatiune. Suntu õmeni, cari presupunu ca alegatorii sei lu voru alege pre basea impacaciunei dela 1867, atunci dẽca primesce mandatulu intra in dieta cã membru alu partidei lui Deak. Ghyczy de pre bancele dreptei põte avẽ mai mare influentia atractiva asupr'a partidei sele de pãna aci, si asiã fusiunea acestoru dõue partide in fakta se va traduce cu trecerea stãngei centrale simplu la drãpt'a sãu la Deak. Bar. Podmaniczky, n'a fostu atãtu de scrupulosu. Elu a trecutulu fãra de nici o ceremonia din stãng'a centrale in drãpt'a sãu in partid'a deakiana.

Insemnataea politica a treceriloru acestoru corifei ai partidei nu se va putẽ negã nici decum. Ea inse trebuie apretiuã asiã cum este, fãra de a se demite cine-va la nisce inchipuiuri, cari nu esista nicairi si de la cari sa se pornẽca iãra la conclusiuni false.

In decursulu tempulu dela 1867 s'au datu ocaziune dietei ung. in mai multe renduri sa faca frontu senatulu imperiale, pentru cã in unele afaceri sa faca presiune asupr'a-i. Se põte intemplã cã astfelu de lupte, cari sa recãra iãrasu pasirea energica a Ungariei sa mai vina si inca curendu. Atunci e bine ca divisiunea in partide sa nu esiste. O partida mare mai a intregu parlamentulu va fi cu multu mai impunetõria, ea va fi impunetõria chiaru si pãna nu se va pune unu obiectu la desbatere si la votu.

Ce bine aru fi, cãndu amu invetiã si noi romãni totu ce e bunu din scõl'a parlamentara unguresca, cãci de lipsa ni-aru fi.

O rãdea - Mare 12 Novembre n. 1873.

Dle redactoru! A-ti binevoitu a dã publicitatiei unu articulu, ce eu amu scrisu, — nu la adresa, — ci asupr'a dlui Babesiu.

In Nr. 83 alu foiei sele „Albin'a“, reproducendu o parte din acelu articulu, dlui Babesiu dã unu feliu de responsu „vrendu nevrendu“ la celea ce s'au disu asupr'a d-sele.

Cu dreptu cuventu! — Dara, — cã totu-dẽun'a, — dlui Babesiu si asta-data mistifica cercandu sa seduca pre cetitorii sei.

Ve rogu dara, dle redactoru! — nu in alu meu, ci in alu publicului interesu, nu cã responsu la celea dise de cãtra dlui Babesiu, ci cã o clarificare trebuincõsa, — binevoiti a dã publicitatiei inca putienele observãri, ce voi face asta-data.

Este dlui Babesiu astfelu, precum a fostu prezentatu in articulu, pre care „Albin'a“ lu poreclesce „pascvila.“ — Modulu in care d-s'a presenta cetitoriloru sei pretins'a „pascvila“, este o nõua si decãtu cele-lalte nu mai putienu vedita dovẽda.

„Di-i, ca — e hotiu, dẽca te prinde furãndu!“ — este temelulu procedurii, ce dlui Babesiu observa in asemenea afaceri. . . O procedura inve-

chita; dara, dorere! D-sea si adi o folosesce cu succesu.

„Albin'a“ nu reproduce intregulu articulu, ci numai acã parte a lui, care, — avendu sa zugrãvesca cu nemintire pre dlui Babesiu, — nesmintitu trebuie sa fia o ingramadire de imagini ridicole. . . Inceptulu si sfarsitul articulu, — deci — motivele si conclusiunea remãnu ascunse. In specialu, „Albin'a“ nu ne spune, ce dlui Babesiu „crede“ si ce „nu crede.“

Adeca, la urm'a urmelor: vedindu dlui Babesiu ca anumitul articulu are ce-va in sine si face efectu in publicu, lu ciontãdia, ia din elu, ce este si-lu presenta cetitoriloru astfelu, precum l'a schilavitu.

Ei, bine! sa nu mi sa ia in nome de reu, dẽca me voiu pronunãia fãra shãla asupr'a unei asemenea procederi. A-si fi aplecatu sa dicu, ca atãtu omulu onesto, cãtu si celu intieptu alege alta procedura: respunde directu si motivatu, — ori tãce.

Modest'a mea parere.

Alt'a este inse, la ce a-si dorã sa atragu atentia tutororu õmeniloru de bine.

Amu cetitu adese-ori in „Albin'a“, si este o frase stereotipa a dlui Babesiu, cumca omu onestu inca nu a cãtezat u sa-lu combata. Ce nevalificabila indomnãdieire de sine! Chiaru si numai pentru ast'a dlui Babesiu aru meritã cã sa fia combatutu de cãtra toti õmenii onesti.

Dẽca este admisa si põte sa fia folositõria critic'a asupr'a scrieriloru date publicitatiei, mai folositõria põte sa fia o critica sincera asupr'a faptelor. Cãndu dlui Babesiu pretinde rolu, atunci fiãcare omu, onestu ori neonestu, este in dreptu sa-si dea sãma de fãptele d-sele. Din norocire, ori põte din nenorocire, aceea, ce dlui Babesiu face, nu-lu privesce numai pre d-sea: ne privesce pre toti. Fiesce-carele dintre noi este in dreptu sa se pronunãie asupr'a portãrei unu omu, care pretinde inriurire asupr'a vietii comune: aflãndu, ca portarea dlui Babesiu este, ori põte fi spre stricarea nõstra, tocmai õmenii onesti se voru semti indetorati a combate pre dlui Babesiu cu intrãg'a mesura a poterloru sele.

Si totusi dlui Babesiu cutẽza sa dicu, ca omu onestu nu-lu va combata. Va sa dica: d-sea nu põte sa ratecãca; d-sea numai bine põte sa lucredie. . . Repetu: dẽca d-sea o crede ast'a, este unu visionariu; iãra dẽca nu o crede — cetẽca pretins'a pascvila.“

Si asta-data dlui Babesiu observa totu acẽsta procedura. — Fãra sa scõia, cine a scrisu anumitul articulu, numai asiã din usu, d-sea, in comentariulu ficutu in „Albin'a“, dice, ca autorulu este, ori a fostu „platitu de guvernulu.“ Adeca: pre dlui Babesiu nu-lu põte combata decãtu acelu omu, care este mituitu de cãtra guvernulu.

Grosava ilusiune! intr'a devveru monumentalã! Nici pãna acum dlui Babesiu nu s'a potutu convinge, cumca unu guvernulu nõue vrajmasiu, fiindu destulu de intieptu, aru trebui sa ne mituiẽca pentru cã sa-lu spriginimu pre d-sea.

Pentru cã dara dlui Babesiu sa nu põta mistifica si mai departe, speriandu lumea cu vorbe gõle, sa fia sciutu, ca autorulu cestionatulu articulu amu fostu eu subscrisulu: unu bietu de studentu, care nici n'a fostu nici nu va fi mituitu, de õre-ce prostu aru fi, care i-aru platã, cã sa faca, ce si fãra plata face.

Dẽca amu scrisu asupr'a dlui Babesiu, amu avutu motive, care m'au pusu in dreptu, si numai putienu motive, care m'au indatoratu.

Nu cu putienu ingrigire a trebuita sa vediu, ca de cãti-va ani la noi nu se face nimic. Celu putienu stãmu loculu dẽca nu mergemu indreptu. Si amu ajunsu la acelu resultatulu, — corectu ori

incorectă, — ca lipsa de rezultate urmădă numai din acea, ca dl. Babesiu nu lasa pre nime salucreeze, iera d-se anu mai injura asupra contrariilor nostri intr'unu limbăgiu, care trebuie sa ne puna in rusinare.

Le-amu veduta aceste si le vedu. Modesti'a nu-mi permitea inse, că sa me punu alaturea, ori chiar in fatia cu unu omu de reputatiunea dlui Babesiu. „Esti teneru inca; — 'mi diceamu, — nu cunosci vieti'a; pote ca te afli in raticire 14. . . . Amu tacutu si amu asceptatu o indreptare spre bine.

Atunci inse, cându a trebuit sa me convingu, ca dl. Babesiu nu cunósce nimicu sântu; cându d-sea face geste sa ne profanizeze biseric'a, privindu si tratându-o numai că unu foru pentru luptele sele politice; cându d-sea nu se sfiesce a califica pre Metropolitulu nostru, pre alu meu Metropolitu de papsia politica: atunci nu potu sa facu, si nu sum omu onestu, deca, fiindu coprinsu de ingrigirile, de care sum, nu-mi espunu temerile in fatia poporului din care facu parte.

Nu dara plata dela guvern, nu inspiratiunile pretinsiloru vrajmasi ai dlui Babesiu, ci dl. Babesiu insusi a fostu — in urm'a urmeloru — autorulu acelui articulu . . . . Lucreze dl. Babesiu precum nu lucreza, — si cu totii li vomu cantá: „Osan'a.“ Pana atunci inse, pana cându d-sea prin portarea nevalificabila, ce-lu caracterizeza, face preste putinta lucrarea impreuna a româniloru este detorintia a-lu combata.

Nu combatu ideile, pre care dl. Babesiu pretinde ale representá; si insu-mi aderu la ele: combatu inse modulu, in care pretinde a realisa acele idei si combatu portarea dlui Babesiu prin care s'au facutu tóte desbinările in vieti'a nostra.

Paru a fi convinsu, ca dl. Babesiu este expresi'a unui reu socialu: combatu acest'a. Sa deschidemu ochii si apoi sa urmamu altoru ómeni!

Chiaru admitiendu, ca politic'a urmata de dl. Babesiu ne-aru poté duce spre bine, reprezentata prin unu omu precum este d-sea, ea este spre stricarea nostra. — Cine voiesce sa dica „ba!“ acel'a motiveze.

De altmintrea: nici nu amu, nici nu pretindu puterea absoluta a dlui Babesiu. Eu 'mi espunu convingerile; publiculu judece: fiindu nedrepte atacurile mele si nemotivate temerile, ce afli, — dl. Babesiu va deveni cu atátu mai popularu.

Ioanu Slaviciu.

Diet'a Ungariei,

Pest'a 8 Nov. In siedinti'a de astadi, cea din táiu a sesiunii presente, dupa o scurta cuventare rostita de cátra presedintele Bitto si dupa anunierea unoru curentie, cetesce o adresa a lui Ghyezzy, prin care depune mandatulu de deputatu Intemplantu acest'a face sensatione in cas'a dietei, insusi Deak cere a se exprime in protocolu parerea de reu a casei pentru perderea acest'a, ceea ce se si primesce. Tisza a asigura diet'a ca Ghyezzy va fi alesu de nou si ierasi va ocupa locul in dieta. Finindu-se acestu incidentu.

Ministrulu presedinte Szlavycy espune pre largu despre tóta activitatea cabinetului din care face parte pana in tempulu presentu cu rezultatele si neresultatele ei. De insemnatu este in cuventarea presedintelui ministeriale ceea ce a disu despre provincializarea confiniloru militari, si ce se poté cuprinde in urmátorele: ministerulu n'a luat in nume de reu sgitatiunea din confine, pentruca nu putea pretinde cá ómeni crescuti desute de ani in alte referentie, acum de odata sa se afli in cele a le constitutiunii, si de aceea n'a ascultat de voicile cari i recomándau asprime fatia cu confioarij, ci au intrebuintiatu rabadare. Cuventarea n'a emotionatu pre auditori, pentruca cu deosebire in partea ei din urma, din firea ei e apasatória, căci arata starea cea trista financiale si economica a tieriei in urm'a secetei si colerei, de cari fu bantuita tier'a in anulu acest'a.

Ministru de culte si instructiune publicu Trefort cere convocarea comisiunii scolastice.

In fine se fixeza ordinea dilei pre siedinti'a urmátoria.

Pest'a 10 Novembre n. Presedintele Bittó deschide siedinti'a casei reprezentantiloru la 10 óre.

Pre fotoliorile ministeriale se afli: Szlavycy, Kerkapoly, Pauler, Zichy, Trefort, Szende, Szapary si Tisza.

Notarii suntu: Szenczey, Mhályi, Tombor, si Huszar.

Se autentica protocolulu siedintiei premergatórie. Presedintele anuncie nnele rogári tramise de jurisdictiuni, cari se transpunu comisiunii petitiunarie.

Presedintele anuncie mai departe, ca ablegatii Lazaru Costiciu si Vilhelm Löw si-au prezentatu protocolulu alegerei lor si ca contele Stefanu Eszterházy si-a depusu mandatulu seu de ablegatu. Protocólele de alegere se predau comisiunii verificatórie, in cercula de alegere devenitu vacantu se escrie alegere noua.

Franciscu Deak presentéza petitiunea actionariloru galitiani dela drumulu feratu osticu si se róga, cá acest'a petitiune sa se predee comisiunii financiare cu acea adaugere, cá acest'a petitiune sa se delibereze impreuna cu alte proiecte ce atingu drumulu de feru osticu. (Aprobare in drépt'a si in centrulu stángu).

Iosifu Madarasz doresce, cá acest'a petitiune cá ori si care alt'a sa se predee mai întâiu comisiunii petitiunarie si numai dupa ce se va fi resollutu de acest'a, sa se transpuna comisiunii financiare, dupa cum pretinde usulu observatu in camera totu-déun'a.

Franciscu Deak nu are de a obiectá in contr'a acestei pareri nimicu, trebuie numai sa indrepteze luarea in consideratiune a usului accentuatu de antevorbitoriu. Usulu togm'a e acel'a, ca petitiuni singuraticite pentru o tractare preferenta seu pentru a profitá de tempu sa predau numai decátu comisiunii de specialitate, precum acest'a adese ori s'a templatu in camera.

Simonyi se dechiara pentru parerea lui Madarasz. Deca s'aru aprobá parerea lui Deak atunci prin acest'a pertractarea publica a obiectului s'aru incungurá.

F. Deak: Cum s'aru evitá prin acest'a publicitatea? Nu au delibertiunile comisiunii financiare totu acea natura carea o are si comisiunea petitiunaria si nu ajungu raporturile unei comisiunii togm'a asiá de bine inaintea camerei, cá si cele ale celelalte? (Aprobare). Dealtmintrea e tototu un'a, la care comisiune va merge petitiunea, in urma totusi ajunge la comisiunea financiare.

Petitiunea se predá comisiunii petitiunarie. Acelei comisiunii se predau si rogárite presentate de Gabriel Varady si Albert Németh.

Ministrulu de justitia Pauler presentéza in scrisu motiunea: sa se aléga o comisiune de specialitate, carea sa discute proiectele de legi privitórie la reform'a justitiei, cari s'au prezentatu in anulu trecut, si acele, cari se voru presentá in de curendu, sa se dee camerei asupra acelor'a unu raportu.

Motiunea se tiparesce si se va luá la tempulu seu in pertractare ordinaria.

Ministrulu de financia Kerkapoly presentéza raportulu curtiei de compturi a statului asupra computuriloru finali din 1872. Legea, continua oratorele, dispune in privinti'a acest'a, cá raportulu acest'a impreuna cu observárite adause de ministrulu de financia sa se presenteze inaintea camerei fara amanare. Deca ministerulu are de a face observári mai estinse atunci i stá liberu, seu sa presenteze computurile fara amanare dupa cum cere legea si sa si reserve propunerea decursiva a observatiuniloru sele proprie, seu deca nu sa presentéze mai tardiu computurile inse atunci impreuna cu observárite sele. Considerandu ca la staverirea acoperirei bugetului pre 1874 computurile finali facu servitie bune, oratorele presenta acele computuri acum si si reserva, a presentá observatiunile regimului decursive.

Dupa ce imprumutulu drumului de feru ungaru s'a procuratu cu finea anului 1872 intregu, oratorele presentéza raportulu finalu asupra stárei acestui imprumutu, totu asiá si raportulu asupra stárei si intrebuintárei imprumutului de premie din 1870, a asiá numitului imprumutu ipotecariu din Gömör, a imprumutului de 30 milióne din 1870 si a imprumutului de argintu de 54 milióne din 1873. Tóte aceste documinte privescu manipulatiunea pana la finea lui Septemvye a. c.

Mai departe presentéza oratorele raportulu asupra imprumuturiloru de statu luate pentru despugabirea pamentului. Raportulu aréta starea imprumutului, cum a fostu pana acum, si contine si unu conspectu, cum s'aru formá pana la finea licuidáriloru (cam pre la an. 1877) incátu se poté prevedé.

In urma oratorele observa, ca densulu si-a facutu modificatiunea, carea a facutu o comisiunea es-

misa pentru preconsultarea proiectului de lege alu catastrului la acestu proiectu, de obiectulu unui studiu mai seriosu si ca a compilatu observatiunile, documintele si computurile positive, pre care se credea indatoratu a le presentá contr'a acestei modificatiuni, deci se róga, cá comisiunea de specialitate sa discute si asupra acestoru observári a sele, si sectiunile numai atunci sa le pertracteze, dupa ce comisiunea de specialitate si va fi facutu raportulu seu. (Strigári: „Observárite ministrului s'aru poté predá indata sectiuniloru.)

Gabrielu Varady tiene de necesariu, cá sa se suspenda delibertiunea demandata a sectiunii pana va raportá comisiunea de specialitate.

Ioanu Paczolay crede, ca comisiunea de specialitate nu se poté constringe, cá sa si schimbe iera modificatiunile sele proprie. Deca ministrulu are sa faca observatiuni elu sa si le aduca la valóre in sectiuni.

Observatiunile ministrului cari privescu catastrulu se punu sub pressa si se voru impartí cu celelalte propusetiuni, pentru a cároru tiparire ministrulu s'a ingrigitu dejá, intre deputati.

Camera trecendu dopa acest'a la ordinea dilei pasiesce numai decátu la alegerea unui notariu si a unui membru pentru comisiunea financiare. Resultatulu votárei anuniatu de presedintele a fostu: Pentru alegerea notariului s'a datu 218 votur. Din acesti a intrunitu Algernon Boeothy 135 voturi, Etele Matolay 71, Julius Gullner 1 votu si asiá Algernon Boeothy fu alesu de notariu.

Pentru membrulu din comisiunea financiale au intratu in urna 210 siedule. Din aceste voturi Colomanu Tisza a intrunitu 134, Paulu Moricz 68, Eduard Horn 2, Alex. Csiky 1. Csavolsky 1, si asiá Colomanu Tisza fu alesu.

Colomanu Tisza: Primescu cu cea mai mare multiamita increderea dela mie de camera; eu sciu pré bine, ca e detorintia ablegatului de a primi problem'a ce i s'a datu, deca onorat'a camerei nu are bunavointia de a-lu dispensá de acest'a. Totusi sciu si aceea, ca on. camera a fostu facia de membrii sei asiá de justa, cátu nu li a respinsu dispensarea cându s'au rogatu pentru acest'a. Celelalte deobligaminte ale mele cá ablegatu nu-me ierta, de a primi locul in comisiunea financiale, macaru ca privescu pre acel'a de unu locu fórté insemnatu. Cându amu intielesu scopulu camerei, rogai pre mai multi amici, cá sa nu voteze pentru mine si eu credu, ca unii au si implinitu rogarea mea. De ori-ce cu tóte acestea majoritatea a caditu asupra mea, rogu pre onor. casa, cá sa binevoiesca a me dispensá de deobligamentulu impusu mie.

Franciscu Deak: Eu trebuie sa mi esprimu parerea de reu asupra acelei impregiurári, ca Colomanu Tisza tiene de imposibilu a primi sa fia membru in comisiunea financiale, acest'a problema intr'adeveru grea si insemnata. Cá caus'a a amintitu densulu deobligamentele impreunate cu pusetiunea de ablegatu; eu marturiscescu, ca poté sentiului seu finu e de a se ascrie, ca nu a produsu alta cauza, care aru face impressiune si pre mine, si carea 'mi veni mie mai tardiu in minte. Caus'a acest'a consistá in aceea, ca fratele lui Colomanu Tisza e unu membru alu ministerului, a cáruí propuneri ajungu acolo. Eu sciu bine, ca Colomanu Tisza in afaceri, cari atingu pre fratele seu, aru fi togm'a asiá de impartialu, cá si facia de ori cine, totusi sentiulu seu celu finu nu-i ierta a primi unu locu, care l'aru poté aduce in colisiune cu acest'a. Eu propunu deci, cá cas'a sa faca o noua alegere. (Aprobare generale.)

Acest'a alegere se va efeptu Mercuri la 10 óre ante am.

Procesulu lui Bazaine.

Siedinti'a dela 22 Octomvre.

Siedinti'a avea sa incépa prin depunerea generalului Soleille, dara fostulu comandantu de artileria, fiindu in imposibilitate materiala de a veni dinaintea consiliului, se dá cetire depunerei sele facute in scrisu.

D. generalu Soleille declara ca armat'a Rhinului, in urm'a privárei sele de parculu celu mare de reserva, n'a mai posedatu de locu munitiuni complete.

In urm'a bataliei dela Rezonville maresialulu a pusu sa se céra contu generalului Soleille despre starea recurselor in acest'a piatia; acest'a tramise o nota cátra comandantulu siefu, in care declará neajunsulu aprovizionáriloru.

Relativu la cererile de ajutoriu facute de corpurile 4 si 6 la batalia dela Saint-Privat, generalulu 'si aduce aminte ca a trimisu chesone cu munitiuni maresialului Canrobert si generalului Ladmirault.

Acesta depunere a generalului Soleille este confirmarea absoluta a alegatiunilor comandantului siefu.

Dupa Rezonville, munitiunile lipsiu, atelerile si fonderiele numai erau in stare sa subvina la acesta lipsa.

Abia mai tardiu se descoperira milioanele cartusie si munitiuni de artileria.

D. Colonelu Vasse-Saint-Ouen, siefu in statulu majoru alu generalului Soleille, este ascultatu imediatu, si va poté dá informatiunile suplimentarie necesare prin lips'a generalului Soleille.

Colonelulu Vasse da detaliulu, nerelatu inca, ca la 16 Augustu, pre candu era ocupatu a regulá tirulu unei baterii, zari o siargia de cavaleria prusiana care se indrepta spre punctulu unde se afla densulu.

Elu se indrepta spre o padurice ca sa nu fia luat de inamicu, inse ajunsu fara de veste fu resturnatu de pre cala de calareti inimici, calcatu in picioru si sdrobitu greu. A trebuitu sa parasésca câmpulu de batalia si sa intre la cartierulu seu.

Colonelulu Vasse a adusu maresialului Bazaine raportulu prin care se stabila ca aprovizionările de munitiuni nu se urcau decâtu la a trei'a parte din consumatiunea necesaria a armatei.

Ceea ce se numia parculu celu mare, acestu parcu de care fusesera lipsiti, era o aprovizionare numai de tunuri de panie iera nu de tunuri de asediu.

Reserva generala a artileriei nu avé dens'a parculu seu, ea nu avé decâtu munitiuni de baterii. Adusa la Gravelote la 16, ea nu era de ajunsu spre a reprovisiona corpulu alu 5-lea alu lui Canrobert care sleise tote munitiunile sele.

Cu tote acestea in dia de 16 se facuse o consumatiune mare de munitiuni. Unele corpuri, ca alu 3-lea si parte din alu 4-lea, fusesse deja angagiate in ajunu la Borny, si devenea forte necesariu ca armata sa fia din nou aprovizionata. Acest'a fuse prim'a preocupare a maresialului Bazaine, care punendu trupele sele pre linia defensiva dela Amanvillers, simtea ca curendu are sa incepa o batalia.

Aprovizionarea armatei n'a potutu fi operata decâtu in dimineti'a de 18, atunci pre candu corpurile germane esecutau deja marsiulu loru de flancu dinaintea trupeloru franceze duse dela Saint-Privat la Saint-Ruffine. Unele corpuri nici nu avé munitiunile loru complete pentru batalia. Ei nu tramisese sa caute aprovizionari, cu tote ordinile date de comandantulu siefu. Si tocmai corpulu alu 6-lea, acel'a care a fostu angagiatu mai seriosu, a avutu la dispositiunea sea prisosulu acestoru munitiuni. Se scie ca nici n'au fostu de ajunsu.

Reserva generala a artileriei pre candu urma acesta lupta formidabila cu 350 mii omeni se oprise pre platoul dela Plapeville. Ea se compunea din optu baterii de calibru 12 si de siese baterii montate. Patru fusera tramise maresialului Canrobert care era obligatu cu cele cindici si patru tunuri ale sele sa infrunteze 250 de tunuri ale corpurilor germane, angagiate contra lui. Remane dara patru baterii care fara la dispositiunea liniei de batalia si cele siese baterii montate. Acesta artileria n'a fostu angagiatu.

Maresialulu Canrobert cerea inse ajutore si munitiunii. I se tramise din reserva generala 24 de chesone care se indreptara spre Saint-Privat, pre la 4 ore ser'a, dupa afirmarea colonelului Vasse-Saint-Ouen. La ce ora au ajunsu ele la maresialulu? Nu se scie.

Depunerea colonelului Vasse-Saint-Ouen a fostu forte importanta si a datu lamuriri seriose asupra situatiunei aprovizionariloru in bataliele dela 14, 16 si 18 Augustu. Ea se poté resumá astfelu: dupa afacerea dela Rezonville, generalulu Soleille puse pre colonelulu Vasse sa spuna maresialului Bazaine ca munitiunile consumate scadeu acum din a trei'a parte la diumetate a aprovizionarei, ca numai este in reserva cu ce sa se acopere deficitulu, si in fine ca parcurile de reserva cuprindéu baterii, nu si aprovizionari.

Colonelulu Vasse s'a retrasu asemenea salutandu pre maresialulu Bazaine.

D. generalu Lebrun e rechematu la bara. In dimineti'a de 14 Augustu, dice generalulu, ducendu-me pre tiermulu stangu in momentul candu trecéu trupele, intelniui pre maresialulu Canrobert,

care vedindu-lu intristatu, ii disei: „Cum se poté scumpulu meu generalu, ca statulu majoru sa nu fi luat dispositiuni mai bune, si sa puna trupele a defila pre o singura cale?“ Generalulu remase desolatu, candu audi ca atribuia statulu majoru defilare, si de-si numai era in functiune de 24 de ore, elu areta pre fostii sei colegi din statulu majoru generalu, unu corpu distinsu, dise Lebrun.

Cu tote aceste, deca statulu majoru generalu nu era respundietoriu de ordonanti'a acestui marsiu, nu poté fi altulu respundietoriu decâtu maresialulu Bazaine. Acest'a e punctulu ce trebuie luminatu.

Acestu generalu impreuna cu generalulu Jarras, a studiatu planulu trecerei Moselei si fu insercinatu sa arete unde sa se asiedie puntile. Onorabilulu generalu inse nu pare a se fi preocupatu sa vedea deca puntile sele avé sa ajunga la nisce cali. Elu studia trasenulu seu pre o carta escelenta a departamentului, de-si a avutu de companionu pre generalulu Jarras, care se afla la depositulu de reshelu inainte de campanie, si in stare mai multu decâtu ori-cine a avé carti bune de statulu majoru. Dara altu lucru e studiulu planului si esecutarea lui. Pana la 12 ser'a inse statulu majoru generalu a fostu in capulu armatei, carei'a totu ii dedea ordine, si nu se lua dispositiunile necesarie.

Generalulu Lebrun cestionatu si de presidentulu ducele d'Anmale si de maistrulu Lachaud, a ajunsu a dá o idee despre ceea ce era comand'a la inceputulu acestei funeste campanii.

In ordini domnia o confusiune desolanta; abia se scia deca instructiunile au fostu tramise, si nu se scia catu si de putienu deca avé sa ajunga. In mediloculu acestui caste, maresialulu a luat comand'a, si nu s'a datu nici o informatiune a-upra operatiuniloru ordonate mai nainte. S'a vedutu apoi cu ce vigore a aruncatu maresialulu Canrobert pre generalulu Jarras pre deasupra. Eata cum a fostu inceputurile maresialului Bazaine in comand'a armatei Rhinului: elu nu scia nici ceea ce se petrecea, si gasea totulu de facutu.

Siefii de corpuri Ladmirault, Decaen, Frossard, Leboenf chiaru, odata ce nu mai avé sa se bata, fura forte superiori in corpulu statulu majoru.

Relativu la trecerea Moselei, maistrulu Lachaud intrebandu pre d. generalu Lebrun deca a ceditu ordinile date de maresialulu Bazaine si ditate generalului Jarras asupra marsiului diferiteloru corpuri, martorulu a respunsu in modu negativu.

Aceste ordini inse au fostu date catu se poté mai curatu si mai espreso generalului Jarras. Maresialulu Bazaine aflandu-se pre câmpulu de batalia dela Borny nu s'a ocupatu cu esecutarea loru — nu poté face acest'a, caci nici nu era rolulu seu — si siefulu seu de statulu majoru generalu, d. Jarras, n'a sciatu sa ia mesurile necesarie spre a asigura operatiunea. Eata ce resulta din depositiunea generalului Lebrun.

Si acestu generalu s'a retrasu salutandu pre maresialulu.

Siedinti'a se ridica.

Siedinti'a din 24 Octombro.

Depunerile ce au fostu ascultate la acesta siedintia suntu relative totu la important'a cestiune a trecerei puntiloru de pre Mosela de catra armata Rhinului, care incepé a se retrage spre Verdun.

D. Jaunez, ingineriu civilu la Metz, este celu dintaiu martoru chematu a depune la bar'a consiliului.

Dupa cestiunile de obicei, martorulu depune ca, la 14 dimineti'a, cerendu-se instructiuni in privinti'a puntiloru ce trebuieu indistruse, la apropierea inamicului, i s'a respunsu: „stati liniscitu.“ Dela cine venea acestu respunsu? Martorulu nu scie. Scie inse ca, in urm'a neglijentiei pusa la taierea puntiloru, curierii prussiani s'au potutu servi la 15, de puntea dela Novéant.

Comisarulu guvernului intréba deca martorulu a insarcinatu pre oficeri sa transmita informatiuni despre situatiunea maresialului si caroru oficeri a datu elu acesta misiune. Martorulu raspunde ca nu-'si aduce aminte sa fi vorbitu despre acestu siefu vre-unui oficeru. Aperarea ne mai avendu nici o cestiune de adresatu martorului, acest'a e invitatu a se retrage.

Se chiama apoi martorulu Renault, siefu pre atunci alu garei dela Novéant.

Martorulu depune ca a primitu o depesia la 21 Augustu ca sa taie podurile dela Novéant. Prussianii se aflau impregiuru de Pont-à-Mousson. Generalulu Margueritte merse spre Pont-à-Mousson.

Pre la amedi se intorse, si dupa o depesia, care ii ordona sa mérga in Metz, se indrepta spre Metz. La 13, ecclorpii prussiani observau pre cela-

laltu tiermu alu Mosellei, apoi se indreptara spre Boroy.

S'a marginitu la 14 sa faca numai ca sa parvina o depesia pana la Metz.

Pres. Vi s'a respunsu: Intelesu, bine intelesu.

Martorulu. Da domnule presidentu.

Pres. Candu au trecut prussienii puntea dela Novéant?

Mart. In dimineti'a de 14 spre 15.

Pres. Erau forte mari?

Mart. O! da, erau forte numerosi.

Pres. La 13, nu venisera pana la Novéant?

Mart. Nu, remasese de ceea-lalta parte a Moselei.

Pres. Nu ve aduceți aminte sa fi vedutu o depesia a dlui Jaunez la Metz?

Mat. No credu sa fi vedutu acesta depesia.

Si apoi me aflamu adesea pre cale, si depesiele puteau pleca fara sa fiu incunoscintiatu.

Pres. Nu exista statiune telegrafica la Novéant? Era numai telegrafulu administrativu alu companiei.

Mart. Da, domnule presidentu.

Martorulu se retrage dupa ore-cari cestiuni puse de comisariulu guvernului si de unulu din judecatori, relativu la aceleasi fapte.

Martorulu Matheiu, proprietariu la Novéant e introdusu. Elu depune ca la Augustu vedetele germane fiindu semnalate, mai multi locuitori din Novéant, ingrigiti de gravitatea situatiunei, telegrafara la Metz si imperatului spre a cere ordine de a taia puntea. Cu inceperu dela 14 comunicatiunile cu Metzulu incetara si in noptea de 15 spre 16, inamiculu erupse pre teritoriulu nostru. Acesta miscare inse suferi in dia de 16 o intrerupere in urm'a luptei ce se angagiasse in cea di la Saint-Privat, dara la 17 dimineti'a se reincepu cu o noua intensitate. Martorulu adauga ca nu s'a esecutatu avisurile ce espediasse pre calea telegrafica. Si cu tote acestea, nimic'a nu aru fi fostu mai lesne decâtu a taia puntea dela Novéant. Populatiunea inse astepta ordine spre a face acesta operatiune, neindrasnindu sa ia singura acesta initiativa.

Comisarulu guvernului intrebá deca martorulu cunosce numele amplotatului care primea depesiele la Metz.

Martorulu nu cunosce numele acestui amplotiatu, dara cunosce doi amplotiati dela gar'a din Novéant, unui'a din cari a incredintiatu un'a din depesiele sele.

Martorulu mai dá detalii forte importante asupra bataliei dela Rezonville.

In dimineti'a de 15, candu se destepta, vediu câmpulu plinu cu trupe de germani; aceste trupe se departara urcandu puntele despre Gorze si indreptandu-se spre Rezonville.

In dia de 16, caile fura libere, si tonulu in-nulu incepú sa resune. Atunci vediu intorcendu-se germanii imprasciati, si trasuri cu ranti; o miscare de esitatiune se manifesta in urm'a invasiunei.

Satulu Novéant nu mai era ocupatu si puntea nu se mai tiené.

Tocmai la 17, dupa ce statulu-majoru germanu se linisci cu totulu, atunci continua defilarea. Inimiculu arunca doue punti de vase pe Mosella, un'a in susulu apei si alt'a in josulu ei.

Martorulu spune ca a avutu in cas'a sea oficeri prussieni, in dia de 16, in momentul candu armata germana suferea eseculu dela Rezonville.

Unulu din acesti oficeri i-a disu: „Suntemu perduti deca francesii ne voru impinge inainte.“

Martorulu Matheiu se retrage si d-nulu Scal, inspectoru de drumuri de feru e chematu sa depuna.

Martorulu Scal a fostu chematu la 3 Septembrie dinaintea maresialului ca sa se intielga cu densulu pentru restabilirea comunicatiuniloru. Dara acest'a era forte greu in urm'a ruperei podului dela Longeville. Martorulu propune sa se practiceze o trecere preste Mosella. Dara relativu la distrugerea puntiloru dela 15 Augustu, martorulu nu scie nimic'a interesantu.

La 22 Augustu, locuitorii sateloru de prin pregiuru adusera noutatea ca germanii se ocupau cu facerea unui drumu de feru americanu prin Remilly spre a transporta pre densulu tunuri de asediu. Martorulu se duse sa gasésca pre maresialulu si-i propuse o espeditiune spre a distruge lucrările de arta ce esistau in giurulu Metzului.

Propunerea n'a fostu primita.

In acestu momentu se aflau pre linia 1500 vagone incarcate cu provisiuni si munitiuni, aru fi

fostu midilocu că sa le prinda. Negresitu in douăspre-diece ore se putea duce la unu bonu sfersitu acésta operatiune; la trebuintia s'aru fi pututu chiaru protege lini'a de corpuri de trupe. Aru fi trebuitu pôte sa se dea o batalie spre a introduce aceste sprovizionari in piétia, dara operatiunea merita atât'a ostenele.

Maresialulu a respunsu in câte-va cuvinte martorului Scal. Din informatiuni particulare scie ca germanii tieneau totu-deună gat'a de plecare locomotivele că sa traga dupa densele vagonete incarcate, deca s'aru fi prezentatu vre-unu capetu de colóna de ale francesiloru: erá dara neutilu de a risca o operatiune sângerósa pentru unu rezultat negativu.

D capitanu Boyenval este martorulu care se chiama dupa acésta; elu a cerutu autorizarea de a arunca in aeru puntea dela Ars-sur-Moselle; dara, dupa ordinele esprese ale generalulu Cofinières, n'a executatu acésta lucrare. Cátu despre puntea Longeville, cându a venitu martorulu că sa o distruga, a gasit'o rupta. Generalulu Cofinières n'a facutu cunoscutu capitanulu Boyenval re-ónele refusului seu de a-lu lasá sa distruga puntea dela Ars.

Capitanulu Boyenval, va fi rechematu mai tardiu că sa lumineze consiliulu asupra incidentulu dela fortulu Plappeville. Acestu incidentu e relativu la conspiratiunea urdita pre la finele asediulu pentru resturnarea maresialulu.

Capitanulu Compagnon este oficierulu insarcinatu a arunca in aeru podulu dela Longeville. In torcendu-se dela executarea acestei lucrări, intalni pre maresialulu care-lu intrebá despre ruptur'a facuta de esplosiune si despre posibilitatea de a restabili podulu deca va fi nevoia. Capitanulu i respunse ca aru trebui celu putienu tre-dieci si siése de ore de lucru, dara ca Mosella trebuiá sa fi fostu lesne de trecut, căci apele scadiuse multu.

(Va urmá.)

O întrebare pedagogica.

(adresata către toti invetiatorii in genere.)

Scimu cu totii, ca din partea statulu s'au transmis la unele scóle poporali elementari aparatele din fizica, istoria naturii si geografía, si s'au indiestratu acelea scóle cu ele. Eu nu potu nici de cum pricepe cum s'au pututu si se potu transmite, si firesce si pretinde a se propune din acelea si anume: din fizica lóte aparatele, din istoria naturala tablele cu animalele necunoscute, apoi din geografía map'a Ungariei ba inca si a Europei si inca ce e si mai multu chiaru si globulu pamentulu. Eu sciu ca invetiamentulu trebuie sa mérga treptatu, dela micu la mare, dela putienu la mai multu, dela aprópe la mai departe, dela usioru la mai greu, dela cunoscutu la mai putienu cunoscutu etc. etc. Invetiatorulu trebuie se incépa totu invetiamentulu, din scóla si din casa parintésca a scolariloru. Acum puté-va bietulu invetiatoriu in doi ani inaintá d. e. cu geografía asiá departe cá treptatu — căci sariturile in pedagogia nu suntu iertate, — se ajunga pâna la cosmografia, — la propunerea globulu?

Eu dicu ca nici de cum si nici odata nu!! dara d-vóstra — fratiloru invetiatori ce diceti?

Eu dicu, ca intentiunea autoritatiloru nóstre scolare superiori si supreme, au fostu si este buna, dara pasulu gresitu!!! d-vóstra ce diceti? Eu dicu ca in clas'a I si II elementaria nici decum nu e potrivit a se propune — sciintiele reale, — dupa nici unu feliu de manualu nici aparat, dara dupa chiaru nici unu feliu de aparat maestritu, ci lóte aparatele sa le arete invetiatorulu scolariloru sci in natura. Natur'a este celu mai bogatu magazinu de ori si ce feliu de aparate; deci invetiatorii din clas'a I si II elementaria au lipsa numai de o conversatiune de totu libera cu scolarii loru, pre lánge aparatele naturali, eu asiá dicu, si asiá sustienu! dara d-vóstra ce diceti? Eu dicu ca cu propunerea dupa manuale si aparate maestrite — din sciintiele reali, — sa se incépa numai in clas'a III poporala, si sa se continue invetiamentulu treptatu si impartitu astfelu, cá in clas'a IV sa se póta percurge si repetá lóte*). Eu asiá dicu si asiá

*) „Nici o regula fára exceptiune“, in scólele satesci unde nu suntu decâtu multu I-II clase si unde stau copiii câte 3-4-5 ani totu in o scóla, apoi acolo firesce, ca se voru mai latu in invetiamentu, si si trebuie; dara apoi vai! — dupa nici unu sistem pedagogicu, ci care cum póte si-lu taie capulu asiá propune. Coresp.

sustienu ca acésta metoda aru fi cea mai naturala si prin urmare cea mai buna si mai corespundetiore!!! Dara d-vóstra ce diceti? Eu dicu ca aceste aparate sa se detraga dela scólele poporali elementarie — pre unde s'au datu, — si sa se lase din ele numai acele ce se potu folosi bine si cu succesu; iera partea cea mai mare, remanu chiaru de totulu totu nefolosite; acestea dara e se dá apoi scóleloru poporali superióre — clas'a III IV, unde se potu folosi cu celu mai bun succesu. Eu asiá dicu!! dara d-vóstra fratiloru invetiatori ce diceti? si de ce parere sunteti?

Teodoru P. Popu,

O scurta privire preste „Geografía Ardélului“ de d. prof. Ioanu M. Moldovanu si o mica observatiune la aceea.

Inainte de lóte trebuie sa spunu caus'a din care me simtu si vedu óre-cum silitu a face unele observatiuni asupra acestui manualu scolicu. Eu amu vedutu invetiatori propunendu in scólele poporali elementarie — dupa sistemulu acestui manualu, din „Cosmografia“ geografía, matematica, din cea fizica si din cea politica; iera de Ardélu si de cele mai de aprópe tienuturi si locuri nici aminte nu si-au adusu.

„Geografía Ardélului“ e sistemisala astfelu: a) Cosmografia; b) geografía matematica; c) geografía fizica; d) geografía politica; e) Europa preste totu; f) Imperati'a Austriei, si in urma urmeloru este g) geografía Ardélului.

De aici ori-cine póte vedea ca acestu sistem nu e pedagogicu, de óre-ce incepe si pléca dela mare la micu, dela multu la mai putienu, dela departe la mai aprópe, dela greu la mai usioru, dela necunoscutu la mai bine cunoscutu etc.

Eu dara a-si dorí a se sistemisá geografía din cestiune astfelu:

a) Geografía Ardélului cu drumurile ferate si postale etc.; b) Ungaria; c) monarch'a Austro-Ungariei; d) Europa preste totu pre largu; apoi Asia, Africa, America si Australia pre scurta, — firesce fára-care separata, — e) geografía fizica; f) geografía politica; g) geografía matematica — globulu, si in urma de totu h) cosmografia.

Acésta procedere sistemistica in pedagogia ori-cine póte vedé ca merge treptatu dela micu la mare — dela aprópe la departe etc. etc.

Acésta unica observatiune amu avutu, atât'a este totu. Ce se atinge de materialulu cuprinsu si asediatu in acestu opu eu lu tienu de fórtu bunu, corespundetiore si ducetoriu la scopu cu siguritate.

Teodoru P. Popu,
invet. prim.

De lánge Cibin la fine lui Octobru.

(Recunoscintia). Cu bucuria voiu a areta onoratulu publicu, o fapta din partea onoratei reprezentantie si antistii comunale din Sielimberu doveditóre de iubire de dreptate si de inaintare si a poporulu nostru pre lánge conlocitorii sasi. Onorata reprezentantia si antistie din anumita comuna, in urma intrevinerei autoritatéi nóstre competente bisericesci din partea nóstra, au aplacidatu stápi din padurea comunale, au cumperatu si o cantitate de scânduri pentru inchiderea cartiei scólei nóstre románesci si a progadii nóstre, in sfersitu au asigurat si unu ajutoriu de 50 fl. v. a. la anu din lad'a comunale, cá adausu la léfa invetiatorulu nostru din Sielimberu. In impregiurările in care traimu noi, fapta amintita este vrednica cu atâtu mai vertosu de lauda, cu câtu prin alte locuri, precum audimu, cá sa potu scóte asemenea fapte, dela conlocitorii sasi, trebuie sa portu procese pre lánge totu articolulu de lege 53 din 1868 alu dietei din Pest'a.

Onorata reprezentantia si antistie comunale din Sielimberu, au datu suntu vre-o câti-va ani de atunci, crestiniiloru nostri din acésta comuna si o casa frumósa cu o curte si gradina spatiósa, in pretu de vre-o 1300 fl. v. a. pentru scopulu scólei nóscionale. Multu fórtu multu au contribuitu cá sa se faca acesta danie fostulu pre atunci inspectoru domnulu S. Schuster, unu barbatu stimatu de intrég'a populatiune din poporulu Sibiului fára deosebire de nationalitate si confessiune; dara meritulu celu mai de aprópe alu acestei danie este negresitu de a se socoti barbatiloru luminati, iubitori

de lumina si de dreptate din sinulu reprezentantie si antistiei comunale din Sielimberu.

Primésca toti câti au contribuitu la fapta despre care scriemu multiamit'a nóstra.

Membrii comit. par.

Ad. Nr. 298/1873.

Concursu.

Pentru ocuparea stat unei invetiatoresci la scóla confessionale gr. or. din Vidra de susu, protopresbiteratulu Zlath'a de susu, se escrie prin acésta pâna in 21 Novembre st. v. a. c. concursu

Emolumentele suntu:

In bani gat'a 200 fl. v. a. cuartiru liberu in edificiulu scólei si lemne de incalditu.

Concurentii pâna la terminulu mentionatu sa-si tramita la subscrisulu documentele de calificatiune in sensulu „statutulu organicu“

Campani 29 Octobru 1873.

Cu contielegere comitetulu parochialu.

Ioanu Partiti'a,

(1-3)

protopopu.

Concursu.

Din lips'a concurentiloru, la vacant'a parochie Stoiconi in protopresbiteratulu Solnocului alu II-lea gr. or. publicatu in fói'a „Teleg. Románu“ in Nr. 66, 67, 68, a. c. alegerea de parochu nu s'au pututu efeptui, deci prin acésta terminulu alegerei de parochu, se prelungesce, pâna in 8 Novembre a. c. in carea di se va tiené si alegerea.

Dela scaunulu pescu gr. or. alu Solnocului alu II-lea:

Cupsieni in 20 Octobru 1873.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Samuilu Cupsi'a,

(2-3)

protopopu.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunii de invetiatoriu la scóla gr. or. din Bosiorodu — in protopopiatulu Hatiegului se deschide concursu cu terminu pâna in 15/27 Novembre a. c.

Emolumentele suntu: 200 fl. v. bucate 10 ferdele, lemne de focu si cuartiru.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si ascerne cererile loru instruate conformu prescrieriloru in „statutulu organicu“

Hatiegu in 22 Octobru 1873.

In comitetulu parochialu.

I. Ratiu,

(3-3)

protop.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantelor stationi invetiatoresci din Protopresbiteratulu Tarnavei de josu se escrie concursu pâna in 15 Novembre 1873.

1. Deagu cu salariu anualu 160 fl. cuartiru si lemne. —

2. Chincesu cu salariu anualu 100 fl. cuartiru si lemne. —

3. Pauca cu salariu anualu de 60 fl. cuartiru si lemne. —

Doritorii de a ocupá vre-un'a din aceste stationi au de a-si indreptá petitiunile loru instruate in sensulu St. org. la subscrisulu.

De agu in 20 Octobru 1873.

In contielegere cu Comitetulu Parochialu.

Daniulu de Tamasi

(2-3)

Adm. Prot.

Edictu.

Stanu Ioanu Ratiu din Satulungu care de trei ani si 7 luni de zile, a parasitu cu necredintia pre leginit'a sea socie Dobra nascuta George Fasole totu din Satulungu in Sacele, ne sciindu-se de atunci si pâna astadi loculu ubicatiunei lui, — se citédia prin acésta cá in terminu de unu anu si o di, dela escrierea acestui edictu, sa se infatisidie la scaunulu protopopescu I-iu alu Brasiovului, căci la din contra si in absentia lui se va decide divortulu cerutu de socia sea, pre bas'a ss. canóne. Brasiovu 6 Octobru 1873.

Scaunulu protopescu gr. or. I-iu alu Brasiovului cá foru matrimoniale.

Iosifu Baracu,

(2-3)

protopopu.